

„VILNIUS KURJERIS“

renumerata miesięczna wraz z przesyłką poczt.
lub dostarczeniem do domu (w Wilnie) 3 lt. 50 cn.
Zagranicą — 6 lt. —

KURJER WILEŃSKI

Przemówienie Prezydenta Litwy

Dnia 29 listopada o godzinie 12 Prezydent Republiki Antoni Smetow wygłosił w Sejmie następującą mowę:

Szanowny Prezese Sejmu, Szanowni członkowie Sejmu. Wilno jest z nami a my z Wilnem. Odzyskałmy go drogą pokoju, po porozumieniu się ze Związkiem Sowieckim. Znaczenie tego wydarzenia dla Litwy, jak przypominamy sobie, było docenione przez rząd, przez prasę omówione i wyjaśnione w Sejmie. A sama umowa była obustronnie należycie zatwierdzona. Stosunki między obu państwami, które były cały czas przyjazne stały się jeszcze więcej ścisłe. Celem bliższej przyjaźni jak wiemy, jest gruntowniejsze zabezpieczenie niepodległości. Otóż ono żąda by obie strony czyniły tak jak się umówiły. Litwa szanowała wszystkie międzynarodowe umowy. Sumiennie będzie szanowała i tę, jak przyrzekała. Że nasze słowa są godne zaufania, wykazaliśmy to w stosunkach ze wszystkimi krajami. Po rozpoczęciu nowej ery życia niepodległego, które wiele się różni od czasu już minionego, musimy jeszcze z większą uwagą pracować nie oglądając się na to, kto i co nam powie, odważnie, pewnie i zwyciężając wszelkie przeszkody jak przystoi niepodległemu narodowi.

Po odzyskaniu Wilna radoowało się całe nasze społeczeństwo, i takie ujawnienie jego uczuć jest zupełnie zrozumiałe: dotknęło do stolicy Gedymina a oto ona już jest zwrócona. Jednak po okresie radości, to samo społeczeństwo, musi zatroszczyć się nad swymi obowiązkami, bo one są bardzo ważne. Wilno, które dłuższy czas było pod obcym panowaniem stało się inne, niż większość sobie wyobrażała. Inkorporowane do Polski oddaliło się od Kaunas. Ponieważ jego życie układane było inaczej niż życie Litwy Niepodległej; różnymi sposobami było ono naginane ku zupełnemu oddaleniu się od nas. Zadaniem chwili obecnej jest zaszczerpienie Wilnu od nowa, aby zrosło się z całym zdrowym organizmem Litwy. Tak czy owak długowieczna przeszłość Litwy kładła różnobarwne ślady: obok Litwinów znalazło się bardzo dużo obcego żywiołu, i nego pochodzenia, innej mowy, i innej kultury. Wszystkie te rozbieżności trzeba będzie połączyć w harmonijną jedność. Państwo rade dając wilnianom różne prawa oczekuje od Litwinów serdeczności, od wszystkich innych lojalności. Będzie ono uwzględniać w miarę możliwości sprawy mieszkańców Wilna, będzie szanowało ich swoistości kulturalne, a ile pozwoli nasze zasadnicze ustawy, będzie wiedziało, że Wilno jest stolicą Litwy, że mniejszości muszą dostosować się do większości — do całego narodu litewskiego. Stosunki wzajemne najlepiej wyrównuje miara sprawiedliwości, która także usuwa wszelkie rozbieżności. Tem wypadnie nam się kierować, że Wilno jest stolicą Litwy, rozumie się samo przez się, że ono powinno otrzymać z powrotem więcej litewski charakter. Przywilejem jego będzie

dzię otrzymać więcej zasobów z naszego wspólnego dorobku narodowego. Jego obowiązkiem zaś już dziś jest dostosować się do całego narodu.

Kraj Wileński który inaczej był kierowany, był zacofany, opuszczony, wstrząśnięty wojną, więc jeszcze długo będzie musiał otrzymywać wszelkiego rodzaju pomoc, dopóki dogoni inne okręgi Litwy. Lecz my takich ofiar nie będziemy szczydziłi, cały naród jest do nich przygotowany bo uświadamia, że celowa pomoc kilkakrotnie się zwróci. Pragnęliśmy, pożądaliliśmy widzieć Wilno w granicach Litwy, dlatego zaopatrzymy je we wszystko, czego mu brakuje, a liczbą mu możliwość zakwitnąć, gdyż jest ono sercem naszego narodu. Lecz nie zapomniemy i drugiej naszej stolicy — Kaunas. Ono chroniło i wychowywało młodą i odrodzoną Litwę.

Nie tylko odzyskana ziemia Litwy, lecz i cały nasz kraj dziś nakłada na nas więcej obowiązków. Przecież nadzwyczaj ciężkie czasy przeżywają jak wojujące, tak i nie wojujące

w Sejmie

narody. Trudności stworzone przez broń wojenną, ogarniają i tych, którzy nie biorą w nich udziału. Po zamknięciu się dróg wodnych, zastępyła, zamarła wymiana towarami zagranicznymi. Towary cudzych krajów trudno otrzymać, a własne nie docierają do obcych rynków.

Odczuliśmy brak artykułów codziennego użytku, szeroko używanych, jak na przykład nafty, wszystko drożeje, komunikacja nasuwa trudności, wzrasta troska, jak będzie dalej. Zasoby skarbu państw znikają, a liczba rąk, szukających jego pomocy wzrasta. W tym roku już niemożliwe tak żyć, jak żyliśmy w ubiegłym. Trzeba wszystkim oszczędzać by związać koniec z końcem. Ciężar różnych obowiązków państwowych zaczyna znacząco ugniatć wszystkich. Aby ten ciężar łatwiej było udźwignąć, muszą go nieść wszyscy.

Tym, którzy są silniejsi, tym więcej trzeba będzie ugiąć się pod większym ciężarem. W tej sytuacji jest naszym, a szczególnie rządu obowiązkiem jeszcze poważniej troszczyć się o byt ojczyzny, wobec jej wielkich zadań. Mniejsze zadania są przeznaczane na lepsze czasy. A jakie są najważniejsze? Jest ich mnóstwo. Tylko kierownictwo kraju, posiadając liczne dane, może je podać do publicznej wiadomości. W pierwszym rzędzie — odrodzenie i utrzymanie Wilna. Temu zadaniu przeważnie przeznaczona jest ogłoszona pożyczka. Otóż powinnością każdego obywatela jest poprzeć ją na ile może. Pokażmy, że umiemy nie tylko cieszyć się z odzyskania starej stolicy, lecz i dorzucmy jej cokolwiek ze swego dostatku. Przypomnijmy sobie, że dochody państwowe nie zostały zwiększone, a może są mniejsze, podczas, gdy wydatki wzrosły. Po zwiększeniu się naszego terytorium i pomnożeniu się o prawie pół miliona ludności trzeba utrzymywać więcej wojska i policji, trzeba rozszerzać

aparatus we wszystkich dziedzinach. Po stracie kraju kłajpedzkiego utraciliśmy dużo bogactwa tam włożonego, straciliśmy dużo ze zbudowanego tam swego przemysłu. Teraz trzeba go odbudować, lub nowy, inny stworzyć, by ludność miała pracę i by nie trzeba było sprowadzać z zagranicy towarów, których sami nie produkujemy. Jeszcze nie ukończona reforma rolna do b. linii demarkacyjnej, a już trzeba ją przygotować i w kraju wileńskim, łącznie z melioracją i komasacją wsi, i wszelkiego rodzaju dotacjami ze skarbu. Niektórzy myślą, że reforma rolna jest rzeczą taną, że liczbę ziemni będać we władaniu ustala ustawa, że wystarczy by mierzniczy podzielił ziemię wieśniakom, biorąc od tych którzy więcej mają, a dając tym którzy mają mało, lub wcale jej nie posiadają. Tak mogą myśleć tylko ci, którzy poważnie nie rozumują, lub nie zdolają przemyśleć do głębi. Ci, którzy pilnie interesują się tem, widzą, że obliczając wszystko, wykonana reforma rolna kosztowała skarb państwa nie małą ilość setek milionów litów, otóż jest ona rzeczą drogą. Lecz co zostało rozpoczęte, to musi być, chociaż z wyczerpaniem siły ukończone, ponieważ dla nowych pomysłów w tej dziedzinie czas obecny nie jest odpowiedni, chociażby te projekty i były b. piękne.

Potrzebne są nowe szosy i drogi żelazne, potrzebne są gmachy szkolne i inne budynki państwowe, nowe mosty. Wielkich zadań jest bez liku. Chcąc im wykonać trzeba myśleć państwowo, ekonomicznie i finansowo. Należałoby chociaż uświadomić sobie wielkość wpływów potrzebnych dla ich wykonania. Nigdy nie było łatwym ułożyć budżet państwowy, a obecnie jest to rzeczą jeszcze trudniejszą. Przecież jest on drogowskazem wskazującym granicę odpowiedzialnej polityki, zboczenie z której stworzyłoby niepewną drogę. Wszystko to wzbudza w nas dużo zmartwień, wymaga od nas dużo ostrożności byśmy nie zblądziłi i nie dostali się w niebezpieczeństwo. Lecz jeszcze możliwym byłoby, gdyby nie ciążyła nad nami niedola naszych sąsiadów, wojną wywołaną. Mam tu na myśli internowanych polskich wojskowych, uchodźców i obywateli polskich, którzy znaleźli się w naszym kraju. Dokładna ich liczba jeszcze nie jest znana, lecz przypuszczamy, że są to dziesiątki tysięcy. Dla kraju tak małego jak Litwa, to obrzydliwa liczba. Kierując się humanitaryzmem daliśmy przytułek wszystkim obcokrajowcom, chociaż rozumieliśmy, że pobyt ich utrudni nam życie. Inaczej zdaje się nie można było postąpić, zachowując międzynarodowe zwyczaje.

Poruszyłem część większych zadań, które przypadły do rozstrzygnięcia naszemu narodowi; by mógł wyrzec się mniejszych, gdzie niegdzie wśród społeczeństwa powstających. W obliczu jednak tych wielkich zadań nie traćmy ducha, dźwigajmy ten ciężar z godnością.

(Dokończ. w N-rze juiřejszym)

Starcia na granicy fińsko-sowieckiej Próba mediacji angielskiej

MOSKWA (Elta). Dnia 28 listopada **Mołotow wręczył ministrowi fińskiemu w Moskwie odpowiedź z rządu sowieckiego na wczorajszą notę fińską. W odpowiedzi Mołotow oświadcza, że rząd sowiecki uważa, że go nie obowiązują zasady paktu nieagresji pomiędzy Rosją Sowiecką a Finlandią, którą rząd fiński systematycznie narusza.**

Po wypowiedzeniu przez Sowietów paktu o nieagresji z Finlandią, który obowiązywał od r. 1934, sytuacja na przesmyku karelskim stała się naprężona do najwyższego stopnia. W ciągu dnia wczorajszego dowództwo leningradzkiego okręgu wojennego informowało o szeregu nowych krwawych incydentów granicznych.

Znowu oddane zostały ze strony fińskiej strzały artyleryjskie. Między miejscowościami Rybacka Chata i Średnia miało miejsce **starcie przednich patroli sowieckich i fińskich.**

Według komunikatu dowództwa leningradzkiego okręgu wojennego **grupa żołnierzy fińskich przekroczyła granicę,**

wobec czego została zaatakowana przez oddział sowiecki. Trzech żołnierzy fińskich wzięto do niewoli.

Po tych incydentach dowódca okręgu leningradzkiego ogłosił rozkaz, w którym zarządził: „W razie ponownej prowokacji ze strony militarystów fińskich, **odpowiedzieć strzałami, aż do całkowitego zniszczenia wroga.**“

Dzienniki sowieckie określają notę Finlandii o obustronnym wycofaniu wojsk z nad linii granicznej, jako niesłychaną prowokację. Ta odpowiedź, stwierdza ją „Izwestia“, świadczy raz jeszcze o tym, że **militaryści fińscy chcą utrzymać pod stałą groźbą życiowy nerw Związku Sowieckiego, Leningradu, liczący 3 pół milionów ludności, t. zn. tyle prawie, ile liczy cała Finlandia.**

W depeszy z Helsinek mówi się, że przed wystaniem ostatniej fińskiej noty do Moskwy, z Helsinek i innych miast fińskich udały się ku granicy leningradzkiej liczne oddziały wojsk fińskich wszystkich rodzajów broni.

Tej nocy, pisze korespondent „Izwestii“, Helsinki nie spały. **Minister spraw zagranicznych Erko o godz. 2 w nocy udzielił wywiadu dziennikarzom zagranicznym.**

Finlandia będzie broniła niepodległości

STOKHOLM. Poseł fiński w Stokholmie p. Procope w wygłoszonym wczoraj przemówieniu oświadczył, że Finlandia nigdy nie zaczepi Rosji, w wypadku jednak jeżeli ciężki

los dotknie Finlandię i będzie ona musiała bronić niepodległości, to naród fiński stanie jak jeden mąż przy swoim rządzie.

Niemcy nie pośredniczą

BERLIN (Elta). DNB z sfer politycznych komunikuje, że wiadomość, która ukazała się w prasie zagranicznej o pośrednictwie niemieckim między Sowietami a Finnami nie odpowiada prawdzie.

Internowani Polacy wyjeżdżają do ZSSR

KOWNO, 29.XI. Jak donosi „Siegodnia“, pertraktacje prowadzone pomiędzy rządem litewskim a sowieckim w sprawie repatriacji internowanych żołnierzy polskich, pochodzących z terenów zajętych przez Sowiety, zostały pomyślnie zakończone. Pierwsze transporty repatriantów zaczynają już opuszczać Litwę. Wyjazd jest dobrowolny. W najbliższym czasie jest oczekiwane podobne porozumienie z Niemcami

Ograniczenie walutowe w Anglii

AMSTERDAM. (Elta). „Telegraaf“ donosi z Londynu, że brytyjski minister finansów ograniczył wywóz waluty. Przy opłacaniu za importowane towary należy dostać zezwolenie, bez względu, czy płaci się sterlingami czy obcą walutą.

Zniemczenie armii słowackiej

BERLIN. (Elta). Z Bratysławy donoszą, że prezes ministrów Słowacji Tuka udzielił informacji o reorganizacji wojska słowackiego. Reorganizacja przeprowadzana jest pod kierownictwem niemieckiej misji wojskowej. Cała armia słowacka będzie uzbrojona w broń niemiecką. W ostatnich dniach została utworzona szkoła dla oficerów.

Niemiecka szkoła powszechna w Warszawie

WARSZAWA (Elta). Generalny gubernator zajętego terytorium polskiego dr. Frank w poniedziałek otworzył pierwszą niemiecką szkołę powszechną w Warszawie.

Okrąty toną

AMSTERDAM (Elta). DNB donosi z Amsterdamu, że otrzymano tam wiadomość o utonięciu w ubiegłym tygodniu przy wschodnich brzegach Anglii angielskiego okrętu naftowego „James Maguire“ o poj. 10.525 ton.

AMSTERDAM (Elta). DNB komunikuje, że do angielskiego statku „Royston Grawge“ na wodach atlantyckich była puszczona torpeda. Okręt był o 5.144 t. pojemności. 36 członków załogi udało się uratować. Okręt utonął.

KOPENHAGA (Elta). 27 listopada, na południe od wyspy Lageland utonął po zderzeniu się z miną statek niemiecki. Statek utonął w przeciągu 1 minuty. Na miejsce wypadku wyruszyło szereg statków, które wyratowały 3 członków załogi. W tym samym miejscu w sobotę utonął również statek niemiecki.

Krew dla transfuzji z Kanady

TORONTO, (Elta). Uniwersytet w Toronto zawiadomił Kanadyjski Departament Zdrowia, że 600 studentów ofiarowało swoją krew dla transfuzji w szpitalach angielskich we Francji. O ile krew będzie można przetransportować, liczba krwiodawców studentów jeszcze się zwiększy.

Oddziały z Nowej Zelandii

LONDYN. (Elta). We czwartek w parlamencie podczas przemówienia Chamberlaina zaznaczył, że premier Nowej Zelandii zapewnił, że wkrótce do Anglii zostanie wysłany pierwszy oddział wojska Nowej Zelandii, wkrótce zaś będzie utworzony drugi oddział.

Komisja pod przewodnictwem gen. Hallera zbiera materiały o ostatnich zdarzeniach w Polsce

„Monitor Polski“ wychodzący w Paryżu 16 listopada zamieszcza obwieszczenie z dnia 15 listopada następującej treści: Na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 10 października 1939 r. konstituuje się komisja dla rejestracji faktów i zbierania dokumentów dotyczących ostatnich zdarzeń w Polsce. Komisji tej przewodniczy minister generał broni Józef Haller a w skład jej wchodzi minister zastępca

prezesa Rady Ministrów Stanisław Stroński i minister Aleksander Ładoś.

Delegat ministra spraw wojskowych pułk. dypl. Izidor Modelski jest zastępcą gen. Hallera w sprawach wojskowych. Komisja ma za zadanie zebranie wszechstronnych informacji, materiałów i dokumentów odnoszących się do przebiegu ostatnich wydarzeń w Polsce oraz znalezienie ich przyczyn.

Czwarta ambasada w Angers

Do Paryża przybył celem udania się do Angers, siedziby nowego rządu polskiego, b. poseł turecki w Warszawie. Jak wiadomo, Turcja uznała rząd gen. Sikorskiego.

Tragiczny zgon kapitana M/S „Piłsudskiego“

LONDYN. 28.XI. Według ostatnich wiadomości, napływających w związku z zatopieniem statku „Piłsudski“, bohaterski kapitan Stankiewicz nie chciał opuścić pokładu tonącego okrętu, aż do chwili uratowania przez Anglików ostatniego polskiego marynarza. Kapitan Stankiewicz przebywał na wodzie około godziny, poczym został wciągnięty do łodzi ratunkowej, gdzie wkrótce zmarł z wycieńczenia. Oprócz kapitana Stankiewicza z załogi „Piłsudskiego“ zginęło 7 osób.

Złoty w Szwecji nie wymieniają

Ze Sztokholmu proszeni jesteśmy o umieszczenie następującej informacji: Złoty w Sztokholmie nie sposób zmienić nawet po najniższym kursie. Osoby, przybywające do Sztokholmu, o ile nie są zaopatrzone w obce waluty pozostają bez środków do życia i możliwości dalszej podróży.

Wywiezienie aparatur radiostacji z Warszawy

Z Amsterdamu donoszą, że władze niemieckie wywoziły z Warszawy do Krakowa resztki aparatury radiostacji warszawskiej, ocalałe podczas bombardowania, które przekazano radiofoniom niemieckiej. Stacje nadawcze krótkofalowe również wywieziono z Warszawy w nieznanym kierunku.

Niemcy wywożą polski tabor kolejowy

Z Amsterdamu donoszą, że po konfiskacie polskiego taboru kolejowego przez władze niemieckie polskie wagony i parowozy kursują wyłącznie na liniach niemieckich, natomiast na terenie zajęty kursuje wybrakowany tabor niemiecki, co powoduje częste katastrofy.

Konfiskata majątku żydów w Polsce

KOPENHAGA. 28.XI. (Reuter). Niemieckie władze wydały zarządzenie, zgodnie z którym, począwszy od dnia dzisiejszego, żydzi mają prawo trzymać w bankach i PKO jedynie sumy nie przewyższające 2.000 złotych na osobę. Wkłady ponad 2.000 złotych przechodzą pod kontrolę władz niemieckich.

Niemiecka akcja antysemita w Sowietach

PARYŻ, (Elta). Havas komunikuje z pogranicza niemieckiego, że wydawnictwo Scherla w Berlinie drukuje miliony antyżydowskich odezw w języku rosyjskim. Jakoby w tych odezwach nawołuje się do oczyszczenia w Rosji Sowieckiej zajmowanych przez Żydów miejsc i wyznaczenia tam młodych Rosjan.

Według Havasa, wzory tych odezw były dane generalnemu konsulowi niemieckiemu w Moskwie, Sauckenowi do potwierdzenia. Jakoby Niemcy usiłują podburzyć młodzież rosyjską przeciwko starszej generacji, by usunąć Żydów i starszych urzędników sowieckich, nieprzychylnych proniemieckiej polityce.

Rumunia pozostanie neutralną

BUKARESZT. Premier Tatarescu w wygłoszonym wczoraj exposé oświadczył, że w obliczu obecnej sytuacji Rumunia zachowa ścisłą neutralność. (c)

Protest Szwecji przeciw naruszeniu przez Niemcy terytorium szwedzkiego

STOCKHOLM. (Elta). Poseł szwedzki w wręczonej rządowi niemieckiemu nocie protestacyjnej z powodu nowych półminnych, przypomina wcześniejsze listy, w których rząd szwedzki pozostawał przy swoich decyzjach, że szwedzkie terytorium morskie wynosi 4 morskie mile licząc od brzegu. W nocie ostro protestuje się przeciw naruszeniu szwedzkiego terytorium morskiego, gdyż ostatnio Niemcy założyli nowe miny. Rząd szwedzki zastrzega sobie prawo żądania opłacenia strat, które zostaną wyrządzone Szwecji i jej obywatelom w związku z nowymi metodami niemieckimi.

Ochotnicy na poławiaczach min

LONDYN. (Elta). W odpowiedzi na wezwanie admiralicy 2000 ochotników zgłosiło się do służby na poławiaczach min (przy poławianiu min).

Konferencja kolejowa państw Bałtyckich i Rzeszy

21 — 24 b. m. odbyła się w Kownie konferencja kolejowa z udziałem delegatów państw bałtyckich i Niemiec. M. in. poruszona była sprawa uruchomienia bezpośredniej komunikacji między Litwą a Łotwą na linii Wilno—Turmont—Zemgale. (N.)

CZYTAJCIE JEDYNY POLSKI TYGODNIK
„CHATA RODZINNA“

JAN ZAHORSKI

emerytowany porucznik Wojsk Polskich, urzędnik Ministerstwa Sprawiedliwości w Warszawie, po długich i ciężkich cierpieniach zakończył życie w Wilnie dnia 27 listopada 1939 roku, przeżywszy lat 52.

Pogrzeb odbędzie się dnia 1 grudnia o godz. 9 ej rano po nabożeństwie w kościele św. Jakuba.

O tej bolesnej stracie zawiadamiają krewnych, przyjaciół i znajomych pagrażeni w głębokim smutku

ZONA I SYN.

Niemcy oskarżają Anglię

o rozmyślne wciągnięcie Polski do wojny

BERLIN (Elta). Niemcy ogłosili oficjalną odpowiedź na brytyjską księgę niebieską. W odpowiedzi zaznaczono, że ten brytyjski zbiór dokumentów każdemu umięjącemu czytać wykaże angielskie postanowienie prowadzenia wojny. Księga niebieska wyraźnie wykazuje, że dyplomacja brytyjska celowo nie dopuściła do bezpośrednich rokowań niemiecko-polskich. Brytyjska księga niebieska wyraźnie przyznaje:

1) Lord Halifax mocno oszukiwał rząd niemiecki, twierdząc, że otrzymał swego czasu z Warszawy potwierdzenie gotowości Polski do prowadzenia rokowań.

2) brytyjski ambasador w Warszawie Kennard, któremu Londyn powierzył prosić Polskę by pokojowo rokowała z rządem Rzeszy, celowo zwlekał do tej godziny, kiedy minął przez Niemcy podany termin i kiedy została zmobilizowana armia polska.

3) Polska nie była zdecydowana rokować na temat możliwych propozycji niemieckich, gdyż spodziewała się pomocy angielskiej.

Rząd angielski oszukiwał również i rząd francuski, który był zainteresowany, by Polska w ostatnim czasie nic nie zrobiła aby te rokowania się odbyły, od których zależała wojna czy pokój.

5) Polska wobec podwójnej gry angielskiej nigdy nie przystąpiła swoich przedstawicieli do rokowań do Berlina. Nie pozwolono ambasadorowi polskiemu w Berlinie prowadzić rokowań. Ten fakt wykazała już biała księga niemiecka, a teraz potwierdziła księga brytyjska. Dalej w komunikacie niemieckim wykazane są szczegółowo wszystkie ostatnie kroki dyplomatyczne, uczynione przed rozpoczęciem wojny.

Rząd niemiecki przenosi się do Wiednia

Korespondent „Daily Ekspres“ donosi, że Hitler, zamierza przenieść stolicę z Berlina do Wiednia. Częste naloty lotnictwa angielskiego na Berlin wskazują na niebezpieczeństwo zbombardowania stolicy Reichu — Wiedeń zaś jest oddalony o 600 km. od baz lotniczych angielskich — a sympatia mieszkańców ex stolicy Austrii dla państw sprzymierzonych pozwala żywić nadzieję, że aljanci będą oszczędzali ludność cywilną tego miasta.

Mówi się, że Schoenbaum — stary pałac cesarzy austriackich, przygotowuje się, aby w niedługim czasie być rezydencją Hitlera.

Żona i córka Goeringa wyjechały już do Wiednia. Goering i jego rodzina zdradzają zdenerwowanie od czasu eksplozji bomby w Min. Rolnictwa, który to zamach miał miejsce, jak wiadomo, we wrześniu b. r. w Berlinie. Gestapo strzeże pilnie rezydencji Marszałka Goeringa „Karienhof“.

Sowieckie dostawy do Niemiec szwankują

AMSTERDAM. (Elta). Korespondent pisma „Telegraaf“ z Berlina donosi, że stosunki gospodarcze Niemiec ze Związkiem Sowieckim nie rozszerzają się w kierunku pożądanym przez Niemcy.

Według zdania neutralnych obserwatorów, Niemcy są rozczarowani powolnością rokowań i wykonywaniem porozumień. Spodziewano się szybkiego i w wielkim rozmiarze importu towarów ze Związku Sowieckiego. W rzeczywistości, jak podaje

pismo, Niemcy są zmuszeni swoimi statkami zabierać towary z portów sowieckich. Prasa narodowosocjalistyczna wciąż omawia przyszłe liczne sprowadzanie towarów ze Związku Sowieckiego, lecz ludność widzi, że nic dotychczas nie nadeszło. Korespondent pisma zaznacza, że rząd sowiecki już przed miesiącem zażądał rozliczenia się za towary. Według pogłosek wymiana sowiecko-niemiecka przedkrośnie i osiągnie 1 miliard marek rocznie,

Czyżby powrót do drewnianej floty wojennej

RYGA. 27.XI. Prasa londyńska podnosi, że angielska admiralicy zna sposób walki z minami magnetycznymi, które ostatnio tak bardzo zaniepokoiły opinię angielską. Sposób ten polega na wyławianiu tych min przez statki zbudowane z drewna, a więc nieprzyciągające tych min. Statki te wloką za sobą „ultramagnetyczne poławiacze min“, przyciągające miny, które

wybuchają, nie robiąc żadnych strat. Należy podkreślić, że miny te, rzucone przy pomocy aeroplanów, ważą około 250 kg, wobec czego nie może być ich bardzo dużo, gdyż wymagałoby to kolosalnych ilości lotów. Walka z tymi minami — konkluduje jedno z pism londyńskich — jest znacznie tańsza od ich stowiania. (w)

Angielskie samoloty nad Rzeszą

LONDYN, (Elta). Havas komunikuje, że w ubiegłym tygodniu angielskie samoloty ukazały się dwa razy nad zachodnią północną częścią Niemiec. Krążyły one nad wyspą Helgoland i Wilhelmshafen. Poraz pierwszy ukazały się tam samoloty an-

gielskie w nocy z 24 na 25.XI. W ostatnich tygodniach angielskie samoloty przelatują Niemcy bez żadnych przeszkód, i wracając przywożą cenne zdjęcia fortyfikacji niemieckich i dostarczają innych ważnych wiadomości.

Zakłady przemysłowe w Wilnie i okręgu wileńskim

Wobec wzrastającego w Wilnie bezrobocia, którym dotknięte są szczególnie warstwy inteligencji pracującej i specjaliści różnych zawodów, nie od rzeczy będzie stwierdzić, że w Wilnie i okręgu wileńskim, istnieje — według zestawień Wileńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej — około tysiąca przedsiębiorstw przemysłowych, z których 618 znajduje się w m. Wilnie, a reszta na terenie utworzonych trzech nowych powiatów. Układ branżowy tych przedsiębiorstw przedstawia się następująco:

Przed 1 września bieżącego roku, najbardziej rozwinięty był przemysł spożywczy, posiadający około 400 zakładów, z których na samo Wilno przypadają 102 zakłady. Jeśli chodzi o charakter przemysłu spożywczego, to reprezentowały go: 190 młynów, 75 przetwórnictw mleczarskich, 35 zakładów wytwarzających wody gazowe i lemoniady, 5 zakładów wina owocowe i miody, 4 przetwórnictw owoców, jagód, jarzyn i grzybów, 10 gorzelni, 2 duże browary, 6 octowni, 1 duża drożdżarnia zaopatrująca wszystkie 4 północno-wschodnie województwa, 3 fabryki mączki, 1 fabryka makaronu, 4 duże fabryki konserw produkujące głównie na eksport zagranicę, 7 fabryk cukierków i słodyczy oraz cały szereg drobnych zakładów o różnym charakterze wytwórczości.

Drugą branżą szeroko rozwiniętą ze względu na leśne bogactwa tego terenu jest przemysł drzewny i produktów pochodnych (terpentyny, smoły, papieru itp). Branża ta była reprezentowana przed wojną przez około 140 przedsiębiorstw, z czego 80 przypada na eksploatację leśną. Z ogólnej liczby 45 tartaków jedenaście dużych tartaków znajduje się w Wilnie. Produkcja ich była nastawiona głównie na eksport tarcicy zagranicę. Również głównie na eksport pracowała 1 fabryka dykt o dużej zdolności produkcyjnej. Smolarnia i terpentyniarnia znajduje się na tym terenie 25. Duże znaczenie dla życia gospodarczego okręgu wileńskiego może mieć znajdujących się tu 6 fabryk masy drzewnej, kartonu i papieru (pakowego, drukowego i rotacyjnego) oraz trzy fabryki wyrabiające patyczki zapalczane, ćwieki drewniane do obuwia i wełnę drzewną do pakowania towarów.

Jako specjalny rodzaj przemysłu, pracujący w dużej mierze na eksport zagraniczny, zasługuje na uwagę wspaniałe w Wilnie rozwinięty przemysł radiotechniczny. Wprawdzie z wywiezieniem do Rosji największej z trzech dużych fabryk radiowych odbiorników lampowych (fabryki „Elektrik”, produkującej rocznie do 30.000 odbiorników i zatrudniającej do 2.000 robotników) przemysł ten stracił na znaczeniu, gdyż pozostałe 2 fabryki były tylko ekspozyturami fabryk warszawskich (Esbrok-Brun), jednakże o ileby znalazły się sprzyjające warunki zbytu i pomoc władz, fabryki te mogłyby być znowu uruchomione

Sprawa rubli sowieckich w Wilnie

Jak podaje „L. Żynios”, sprawa wymiany rubli sowieckich w Wilnie i okręgu omawiana będzie z Sowietami Bankiem Państwowym, który kwestję wykupu rubli jeszcze rozważa. Dopiero potem, jak również po wymianie złotych na lity, Wilno i okręg zostaną finansowo włączone do systemu gospodarczego całej Litwy (N.)

i nawet rozszerzyć swoją produkcję, gdyż posiadają wykwalifikowanych specjalistów. Inne zakłady przemysłu metalowego (jak odlewnie) oraz przemysłu precyzyjno-maszynowego i elektrycznego, w ogólnej liczbie około 80, pracowały tylko na zaspokojenie potrzeb miejscowych.

Przemysł mineralny reprezentuje w Wilnie i okręgu wileńskim 18 cegielni, 18 wapiarni, 2 duże huty szklane oraz 4 kalfarnie.

Przemysł chemiczny wykazuje 5 dużych olejarni o wielkiej zdolności produkcyjnej, 11 wytwórni mydeł, 9 wytwórni świec, 8 zakładów perfumeryjno-kosmetycznych, 8 wytwórni lakieru pokostu i farb oraz cały szereg innych drobnych zakładów.

Fabryka Monopolu Tytoniowego w Wilnie, posiadająca najnowocześniejsze urządzenia i mogąca produkować najprzedniejsze gatunki tytoniu, przejęta obecnie przez litewskie władze państwowe, wznowiła już swą pracę. Surowca do przeróbki z dawnych zapasów wystarczy przy normalnym tempie pracy jeszcze na 2 miesiące.

Przemysł skórzany (ogółem 10 zakładów) reprezentuje 5 garbarń, 2 białoskórnie dla przemysłu rękawiczniczego i 3 fabryki wyprawiania futer. Nadmienić tu należy, że eksport rękawiczek skórzanych przynosił wytwórciom wileńskim około 700.000 zł. rocznie, a wyprawiane w Wilnie futra i imitacje z miejscowego surowca konkurowały zwycięsko z tego rodzaju produkcją zagraniczną i częściowo również szły na eksport.

Wreszcie jako najbardziej charakterystyczny i podstawowy dla tutejszego terenu wymienić należy przemysł włókienniczy, wykazujący 2 duże fabryki mechanicznej obróbki lnu (1 w Wilnie i 1 w Nowej Wilejce) oraz jako mniejsze zakłady: 5 fabryk wojłoków, 4 fabryki waty i watołiny, 1 przedziałnię, 1 fabrykę

wstążek i haflu maszynowego, 22 wytwórnie trykotażu, pończoch i skarpet, oraz 3 wytwórnie kołder.

Przeważna większość tych zakładów przemysłowych, które przed 1-szym wrześniem zatrudniały około 15.000 osób, jest obecnie nieczynną, pewna część pracuje w znacznie zmniejszonym zakresie produkcji i tylko stosunkowo niewielka ilość — szczególnie z działu spożywczego — jest pod pełną parą. Główną przyczyną unieruchomienia bardzo wielu z wymienionych powyżej zakładów przemysłowych jest brak paliwa (węgla, który jednak częściowo może być zastąpiony drzewem), niepewne do niedawna stosunki walutowe, a przede wszystkim brak kredytów na zakup surowca i w ogóle na umożliwienie wznowienia produkcji w zmienionych warunkach gospodarczych. Zaradzić temu może tylko planowo obmyślana akcja rządu.

O ile teraz się mówi, że Wilno konsumuje znaczną część produkcji rolniczej Litwy przeznaczoną na eksport, a przez to osłabia dopływ walut zagranicznych, to z drugiej strony należy podkreślić, że wymienione powyżej zakłady przemysłowe Wilna i okręgu wileńskiego mogą produkować wiele takich towarów, jakie Litwa zmuszona jest sprowadzać z zagranicy, jak również i takich, które tak samo jak dawniej byłyby przeznaczone specjalnie na eksport. W ten sposób przez uruchomienie tych zakładów przemysłowych, które narazie są nieczynne, można byłoby wytworzyć odpływ walut, spowodowany zmniejszeniem eksportu produkcji rolniczej, ale i zwiększyć jego przyływ przez eksport mających już swoją markę na rynkach zagranicznych wyrobów wileńskich. Najważniejsze zaś, że można by zatrudnić liczne rzesze specjalistów różnych dziedzin pracy i wytwórczości, jak również część zwolnionych obecnie urzędników.

Odzież dla uchodźców

W ostatnich dniach Komitet Pomocy Uchodźcom w Wilnie otrzymał za pośrednictwem Litewskiego Czerwonego Krzyża pierwszą przesyłkę odzieży (nowej i używanej), wysłaną z Holandii. Jest to wyłącznie odzież i bielizna kobieca i dziecienna, ale nawet potrzeby kobiet i dzieci uchodźców zaspokojone będą przez ten pierwszy transport w nieznacznej tylko części. Oczekiwane są dalsze transporty, z których największy — ze Stanów Zjednoczonych — przybędzie prawdopodobnie za kilkanaście dni.

Komitet prosi uchodźców o wrzucanie do skrzynki, umieszczonej przed lokalem Komitetu (Gmach Sądu Okręgowego, wejście od ul. Ofiarne) kartek, zawierających: imię i nazwisko, numer rejestracyjny, dokładny adres w Wilnie i potrzeby odzieżowe uchodźcy. Poza tym nie na kartce pisać nie należy. Odpowiedni formularz można otrzymać od woźnego w lokalu Komitetu, ale można też złożyć własną kartkę, zawierającą powyższe dane.

Na zasadzie tej rejestracji Komitet przeprowadzać będzie rozdawnictwo odzieży po dokonaniu pewnej kontroli, która by gwarantowała, że odzież otrzymają istotnie najbardziej potrzebujący.

Rozdawnictwo odzieży z pierwszego transportu rozpocznie się w najbliższym czasie, przyczym uwzględniani będą zarówno uchodźcy, mieszkający w schroniskach Komitetu, jak i mieszkający na mieście. Z natury rzeczy uwzględnione być mogą wyłącznie kobiety i dzieci. Uchodźcy żydzi otrzymają odzież z pierwszego transportu za pośrednictwem Gminy Żydowskiej, która ogłosi o sposobie dokonywanego przez siebie rozdawnictwa; uchodźcy - chrześcijanie, którym odzież z pierwszego transportu będzie przyznana, zostaną o tym zawiadomieni osobiście pod wskazanym przez siebie adresem.

Wszelkie informowanie się w tej sprawie w Komitecie jest zbędne; należy tylko wrzucić do skrzynki wspomnianą wyżej kartkę z zapotrze-

bowaniem. Jeżeli uchodźca wrzucił już kartkę, nie zawierając adresu — pożądane jest wrzucenie nowej kartki z adresem, zwłaszcza jeśli podczas pierwszej rejestracji w Komitecie uchodźca nie podał adresu w ogóle, albo adres od tego czasu zmienił.

Wobec ogromnej liczby uchodźców, potrzebujących odzieży, większość ich nie będzie mogła być zaspokojona od razu z pierwszej przesyłki i będzie musiała czekać na dalsze.

Komitet zrobi wszystko, aby rozdawnictwo zorganizować jak najbardziej sprawiedliwie: w schroniskach Komitetu będzie się ono odbywało z udziałem delegatów zakwaterowanych uchodźców, i listy wszystkich osób, którym odzież zostanie przyznana, wywieszona będzie w lokalu Komitetu. Wobec tego jednak, że w tej sprawie konieczny jest jaknajwiększy pośpiech, sprawiedliwości idealnej nie da się osiągnąć; Komitet prosi wszystkich uchodźców mieć to na uwadze i zapewniać ich, że starać się będzie rozdać tę niewielką ilość odzieży, jaką w tej chwili dysponuje, jak najszybciej i rozdać ją osobom, najbardziej potrzebującym pomocy.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

ROZKAZ Nr. 2 DOWÓDCY GRUPY VILNIUS

1. Rozkazuję aby mieszkańcy miasta Vilnius i okręgu Vilnius, byli wojskowi Polski, członkowie organizacji wojskowych i urzędnicy policji, którzy przebywają w mieście Vilnius i okręgu Vilnius, do godz. 12 dnia 5 grudnia złożyli w komendzie wojennej lub najbliższych oddziałach wojska albo posterunkach policji posiadaną u siebie czy ukrytą broń, amunicję i materiały wybuchowe.

2. Po godz. 12 dn. 5 grudnia osoby, które bez zezwolenia urzędów Państwa Litewskiego będą posiadały i nosiły broń, amunicję i materiały wybuchowe, będą sądeni przez sąd wojenny i na podstawie ustawy o ochronie państwa w okresie wyjątkowym — mogą być skazani na śmierć. Tej samej karze będą podlegali ci, którzy przyjmują lub chronią osoby, posiadające broń bez odpowiedniego zezwolenia.

3. Sądowi wojennemu podlegają również wszystkie inne sprawy, za które grozi kara śmierci, a mianowicie:

- 1) za przygotowanie się i usiłowanie do zbrojnego powstania,
- 2) za agitację przeciwpaństwową,
- 3) za niszczenie sieci komunikacyjnych i łączności,
- 4) za niszczenie sprzętu wojennego i wszystkiego tego, co stanowi obiekt wojskowy,
- 5) za szpiegostwo,
- 6) za przestępstwa przeciwko życiu i za grabież mienia.
- 7) za zagrożenie życiu urzędnika państwowego lub pracownika instytucji państwowych albo osoby, która przez władzę jest upoważniona czy której kazano coś wykonać, również za gwałt, zagrożenie i stawianie im oporu.

Gen. Dyw. Vitkauskas.
Dowódca Grupy Vilnius.
Vilnius, dn. 29 listopada 1939 r.

Gdzie i jak będą zamieniane zdeponowane złote

Poczynając od dnia jutrzejszego rozpocznie się wymiana według ustalonego kursu, zdeponowanych złotych oraz zwrot złotych dla życzących.

Ustalono 15 punktów wypłaty. Adresy tych punktów są następujące.

Bank Chrześcijański (Mickiewicza 1) wypłacać będzie wszystkim tym, którzy zdeponowali tam pieniądze, ponadto zaś tym, którzy zdeponowali w dzielnicy Antokolskiej (ul. Holenderska i Kościuska).

Prywatny Bank Handlowy przy ul. Mickiewicza poza zdeponowanymi tam sumami wypłacać będzie również tym, którzy zdeponowali na poczcie (Wilno 1).

K. K. O. będzie wypłacała, tym, którzy zdeponowali w K. K. O. oraz na ul. Kalwaryjskiej 6, 31 i 122, na Chocimskiej 7 oraz na Jerozolimskiej, Soltaniskiej 52 i Rossa.

Bank Gospodarstwa Krajowego, poza zdeponowanymi tam sumami wypłacać będzie ponadto tym, którzy zdeponowali przy ul. Jagiellońskiej 14, Słowackiego 5 i Zawalnej 25.

P. K. O. — będzie wypłacać poza zdeponowanymi tam sumami, również tym, którzy zdeponowali przy ul. Wiwulskiego 32, przy zbiegu Szkaplernej i św. Anny, przy ul. Szkaplernej 43 i Kolonii Wileńskiej.

Bank Handlowy Warszawski przy ul. Mickiewicza będzie wypłacał poza tymi, którzy tam zdeponowali, również i tym, którzy zdeponowali złote na dworcu w urzędzie pocztowym Wilno 2.

Bank Zw. Spółek Zarobkowych przy ul. Mickiewicza 19 będzie również wypłacał tym, którzy zdeponowali w następujących punktach: Zarzeczce 21, Bazyliańska 4, w S-niu Kupców i Przemysłowców Chrześcijan przy ul. Bakszta i Wielkiej 66.

Centralna Kasa Spółek Rolniczych poza zdeponowanymi tam złotymi, wypłacać będzie również tym, którzy zdeponowali w Izbie Rolniczej (Ofiarne 2), w urzędzie pocztowym przy ul. Mickiewicza 30 oraz na ul. Tyzenhauzowskiej.

Bank Spółdzielczy na ulicy Mickiewicza będzie również wypłacał tym, którzy zdeponowali w punktach na ul. Dobrej Rady, Jasnej 4 i Moniuszki 5.

Bank Związku Kupców i Przemysłowców na ul. Niemieckiej będzie wypłacał po za tymi, którzy tam zdeponowali również i tym, którzy zdeponowali w banku Kleck i Lewin.

Bank Rolny poza zdeponowanymi tam sumami, będzie również wypłacał i tym, którzy zdeponowali w Izbie Skarbowej i na Konarskiego 25.

Centralny Bank Ludowy (W. Pohulanka 5) poza tymi, którzy tam zdeponowali złote, wypłacać będzie również tym, którzy zdeponowali je przy ul. Trockiej.

Wileńska Pożyczkowa Żydowska Kasa Oszczędnościowa poza swoimi klientami będzie również wypłacała tym, którzy zdeponowali w domu bankowym Ryndziński i Kaufman.

W powyższych punktach będą wypłacane pieniądze tylko tym, którzy zdeponowali do 1000 zł.

Ci, którzy zdeponowali sumy wyższe będą mogli otrzymać swoją należność w lokalu Wileńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej.

Ci, którzy nie zgodzą się na kurs ustalony i zechcą swoje pieniądze odebrać, będą mogli otrzymać je wyłącznie w Banku Litewskim.

Wymiana litów na złote odbywać się będzie od dnia 1 do 30 grudnia r. b. (x)

Memoriał Rady Adwokackiej

Jak się dowiadujemy, Rada Adwokacka w Wilnie postanowiła zwrócić się z memoriałem do p. ministra sprawiedliwości.

W memoriale Rada Adwokacka zabiega o uznanie wszystkich

członków Rady za adwokatów oraz o udzielenie pewnego terminu do nauczenia się języka litewskiego, z tym, by do tego czasu można było przemawiać w sądach w innych językach.

KRONIKA

LISTOPAD
30
Czwartek

Dziś: Justyny
Jutro: Natalli
Wschód słońca: 7 m. 19
Zachód słońca: 2 m. 57

Dyżury aptek:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki:

Naleczka (Jagiellońska 1); S-ów Augustowski (Kijowska 2); Romeckiego i Zielańca (Wileńska); Frumkina (Niemiecka 23); Rostkowskiego (Kawaryska 31)

Poza tym stale dyżurują następujące apteki: Paka (Antokolska 42), Szantyr (ul. Legionów) i Zajązkowski (Mitoldowa 22).

— **Reorganizacja szkół powszechnych** 25 listopada kierownicy szkół wyznaczeni przez Ministerstwo Oświaty rozpoczną przejmowanie szkół powszechnych Wilna. Przejmowanie będzie ukończone i szkoły rozpoczną pracę według programów i zakresu szkół, istniejących w całej Litwie. Część nauczycieli została nowozaangażowana, a część rekrutuje się ze starego personelu. Już kończy się i kompletowanie szkół. Wkrótce szkoły zaopatrzone zostaną w nowe podręczniki, z których działka będzie mogła się uczyć języka litewskiego, historii i geografii Litwy. Większa część ofiarowanych książek i podręczników sprowadzona już została do Wilna.

— **Nowe skrzynki pocztowe w Wilnie.** M-stwo Komunikacji zatwierdziło nowe barwy skrzynek pocztowych w Wilnie. Skrzynki będą żółte z czarną pokrywką i napisem „paštas“ (poczta). (N)

— **Instytut Pedagogiczny**, który 27 b. m. rozpoczął w Wilnie swą działalność, liczy obecnie 229 studentów. Personel naukowy składa się z blisko 30 osób. Niezależnym studentom udziela się stypendiów. Przy Instytucie kończy naukę 14 słuchaczy

II-go kursu b. pedagogium polskiego i 22 uczniów III-iej klasy b. liceum pedagogicznego. (N)

— **Sprawa przeniesienia M-stwa Komunikacji do Wilna.** Z początkiem przyszłego roku zamierza się przenieść do Wilna M-stwo Komunikacji. Mieścić się ono będzie swobodnie w gmachu b. Dyrekcji Kolejowej. Wraz z centralą m-stwa, przeniesie się do Wilna zarząd kolei, zarząd poczt i in. (N)

— **Dokoła przeniesienia teatru państwowego do Wilna.** W Dep. Kultury odbędą się narady w sprawie przeniesienia teatru państwowego do Wilna. Opera ma się przenieść do Wilna z początkiem przyszłego sezonu. (N)

— **Hotel „Bristol” nie sprzedany.** Wczoraj za pismem „Dešimt centų” powtórzyliśmy wzmiankę, że Hotel Bristol został sprzedany przedsiębiorcom z Kowna. Jak nas informują zainteresowani, wiadomość ta nie jest prawdziwa.

Na razie chodzić można tylko do 9-iej

Od paru dni krąży w mieście uporzycie pogłoski o tym, że godzinę przebywania na ulicy przesunięto z 9-tej na 11-tą w. Znaleźli się nawet i tacy, którzy dając wiarę powyższym pogłoskom chodzili po ulicy po godz. 9-tej, narażając się na przykrości.

Jak się dowiadujemy ze źródeł miarodajnych pogłoski te nie odpowiadają rzeczywistości i zakaz chodzenia po godz. 9-iej wieczorem obowiązuje nadal.

Nauka i Wychowanie

Udzielam lekcji niemieckiego wzmian za rosyjski — ul. Dąbrowskiego 12 m. 6. 2337

TEATR I MUZYKA

Litewski teatr objazdowy „Vaidila”

— Pod kierownictwem Józefa Kapanki litewski teatr objazdowy „Vaidila” rozpoczyna pracę w dniu 3 grudnia, wystawiając sztukę P. Vajcziunasa „Zakłócony spokój”. Każdą nową rzecz teatr będzie wystawiał najpierw dla uczniów w gimnazjach, następnie dla szerszej publiczności, wojska, a potem uda się na prowincję. Z „Zakłóconym spokojem” teatr odwiedzi: Ignalino, Palusze, Lyngmiany, N. Święciany, Koltyniany, Dukszty, Rymszany. Teatr „Vaidila” swoje programy przeznacza głównie dla wsi i będzie obsługiwał miasteczka okręgu Wileńskiego i Olikienickiego. Do miejscowości o przeważnie ludności nie znającej języka litewskiego teatr „Vaidila” uda się z przedstawieniem „Teatru Lalek”, koncertami i chórem. Pierwszy tego rodzaju wyjazd przewidziany jest w okrestie Bożego Narodzenia.

Teatr Miejski na Pohulance

— Dziś, w czwartek, dnia 30 listopada b. r., o godz. 17 — przedstawienie wieczorowe w Teatrze na Pohulance wypełni jedna z najznakomitszych komedií znanego autora Michała Bałuckiego p. t. „Krowniaki”, w wykonaniu premierowej obsady zespołu, z o. p.: Perzanowska, Kurnakowiczem i Chmielewskim w rolach głównych. Reżyseria — dyr. L. Pobóg-Kielanowski. Dekoracje — W. Ujejskiego.

— Jutro, w piątek, dnia 1 listopada o godz. 17 — „Krowniaki”.

Teatr muzyczny „Lutnia”

— Dziś, w czwartek, dnia 30 listopada b. r., o godz. 5 p. p. ukaże się słynna komedia muzyczna Primla „Król wiozozgów”.

— W sobotę nadchodzącą wchodzi na repertuar doskonała komedia muzyczna Bus-Fekete „Trafika pani generalowej”.

Teatr dla dzieci

„Czerwony Kapturek”

— W niedzielę, dnia 3 grudnia, o godz. 11 i 13 — wystawia „Niebieski Pająk” teatr dla dzieci przy ul. Mickiewicza 9, piękną baśń ze śpiewami i tańcami p. t. „Czerwony Kapturek”. W przygotowaniu „Św. Mikołaj na Podhalu”. Bilety od 0.25 do 1.50 l. do nabycia w kasie teatru od 10 do 12 i od 14 do 19.

RADIO

CZWARTEK, dnia 30.XI:

WILNO
15.00 — Informacje po litewsku.
15.15 — 15.30 — Informacje po polsku.
17.30 — Muzyka z płyt.
17.45 — Odczyt po polsku: Opieka społeczna robotników w Litwie.

WILNO I KOWNO
18.00 — Muzyka z płyt.
18.25 — Informacje po litewsku.
WILNO
18.40 — 19.00 — Informacje po polsku.

PIĄTEK, dnia 1.XII:
WILNO
15.00 — Informacje po litewsku.
15.15 — 15.30 — Informacje po polsku.
17.30 — Muzyka z płyt.
17.45 — Lekcja jęz. litewskiego po polsku.

WILNO I KOWNO
18.00 — Muzyka z płyt.
18.25 — Informacje po litewsku.
WILNO
18.40 — Informacje po polsku.
19.00 — 19.15 — Informacje po żydowskiu.

SOBOTA, dnia 2.XII:
WILNO
15.00 — Informacje po litewsku.
15.15 — 15.30 — Informacje po polsku.
17.30 — Muzyka z płyt.
17.45 — Odcinek literacki po polsku.
WILNO I KOWNO
18.00 — Z Kowna: Chwilka strzelecka
18.30 — Informacje po litewsku.
WILNO
18.40 — 19.00 — Informacje po polsku.

— Informacje po polsku.

„CHATA RODZINNA”

Ilustrowany tygodnik polski jedyny w Litwie
Kaunas, Ożeškiešs g-re 12

Prenumerata roczna 5 lit., półroczna 3 lit., kwartalna 1 lit. 50 ct., nr pojedynczy 20 ct. Do nabycia we wszystkich kioskach.

Tanio i smacznie!

Kobiety, które wyszły ze swych rodzinnych domów, od swych gospodarstw w które włożyły dużo rzetelnej pracy, musiały porzucić ukochane strony i często dobrobyt materialny. Poszły z tobołkami w ręku na tułaczkę, rozbite okrucy całokształtu życia naszej ziemi. I ledwie doszły do Wilna, gościnnego domu tułaczy, stolicy i centrum kraju, ledwie ochłonęły trochę, zamknęły głęboko w duszy żal i mękę wspomnień i rozejrzały się za pracą. Pracować! To konieczność żeby przeżyć z dziećmi, uczyć je, wychowywać dalej w pewnym stopniu kultury, której się wyrzec nie można, chyba z życiem ją utracić. Więc tułaczki zabrały się do zorganizowania warsztatu pracy i podstawy egzystencji. Założyły jadłodajnię na Dobroczyнным Zaułku. Idźcie od Wileńskiej w ten cichy zaułeczek na lewo, trzy schodki i schudna salka a w niej smakowity zapach zdrowych potraw na rzetelnym maśle robionych. Inteligentne, uprzejme twarze usługujących świadczą o chęci zadowolonia gości. Obiad bardzo dobry, obfity, Kosztuje 80 centów (zupa mięso z jarzynami), 15 centów ciastko lub bardzo słodki i żurawinowy kisielek. To chyba i w domu taniej nie wypadnie. Zyski są obliczone minimalne, pomoc sobie i zrujnowanym bliźnim, to ważniejsze zadanie niż handlowe korzyści. Więc jak najbardziej popierać to przedsiębiorstwo należy. Zyska na tym i nasza kieszeń i żołądki.

H.

Lekarze

Przychodnia Lek. „Poliklinika”
Wilno, Wielka 51, tel. 16 94 (dawniej Przychodnia dla urzędników państw.) Przychodnia czynna codziennie dla wszystkich od godz. 9 do 17 (5 po.) za wyjątkiem niedziel i świąt. Ordynują lekarze w zakresie wszystkich specjalności oraz odwiedzają na miejscu obłożnie chorych na wezwanie zgłoszone w kancelarii Przychodni. Gabinety: dentystyczny, elektroczelniczy, zastrzyki, zabiegi oraz masaże. Urzędnikom, byłym urzędnikom, emerytom oraz ich rodzinom za wszelkiego rodzaju zabiegi — ulgi w opłatach.
8185

Dr. Med. S. Bagiński
ul. Piłsudskiego 1
wznowił przyjęcia chorych 2253

Dr. Med. B. Tołczyński
Asystent Kliniki Onk. S. B.
Choroby uszu, nosa i gardła.
Zawalna 10, tel. 16-38.
Godziny przyjęć 4—7 wiecz. 2365

Gabinet doktora Cymblera
czynny — choroby weneryczne, skórne i płciowe.
Przyjmuje Dr. Henrykowski z Łodzi w godz. 10—1 i 4—7.
Mickiewicza 12 (wejście z Tatarskiej) 2365

Dr. Sz. Pergament
(choroby wewnętrzne)
przeprowadził się na
ul. Zawalną 22, tel. 11-51.
Ordynuje od godz. 11—12 i od 5—7
2365

Dr. Zygmunt Kudrewicz
Specjalista: weneryczne, syfilis, skórne i płciowe
Wilno, Zamkowa 15 m. 2
Przyjmuje od 8 do 1 i od 3 do 8

Akuszerki

Akus. Maria Laknerowa
przyjmuje od g. 9 rano do g. 7 wiecz.
— ul. Jakuba Jasińskiego 1 a—3 róg
ul. 3-go Maja obok Sądu. 2047

Akuszerka Śmiałowska

oraz Gabinet Kosmetyczny, odmładzanie cery usuwanie zmarszczek, wargów, piegów, brodawek, lupieżu, usuwanie tłuszczu z bioder i brzucha, kremy odmładzające, wanny elektryczne, elektryzacja. Ceny przystępne. Po rady bezpłatne. Zamkowa 26 m. 6. 2039

Sprzedaż i Kupno

Biżuterię po najwyższych cenach kupuję — Arsenalska 4 m. 6. 2307

Samochód „Chevrolet” kryty, 5-osobowy, sprzedam. Adres w redakcji Kurjera. 2300

Kupię dom o 2 — 4 miesz. w pobliżu śródmieścia, możliwie z ogródkiem w cenie do 20 tys. litów, bez pośredników. Oferty w Redakcji pod „kupię dom”. 2328.

Tapczan szeroki okazjnie kupię Mostowa 15—25 2350

Lokale

2 pokoje w śródmieściu, jasne, suche, ze wszystkimi wygodami, z umeblowaniem, do wynajęcia — Portowa 26—4, oglądać od 8—9 i 3—4 2294

Mieszkanie 5-pokojowe ze wszystkimi wygodami (luksusowe) od zaraz poszukuje w okolicy ul. Mickiewicza, Zygmuntońskiej, 3-go Maja, Portowej, św. Anny. Wiadomość do red. Kurjera pod N. 2364

Poszukuje się mieszkanie z 4 pokojami w rejonie ulicy Mickiewicza. Wiadomości podać do Redakcji „K. W.” pod Nr 2264. 2264

2—3 pokoje dobrze umeblowane ze wszelkimi wygodami, używalnością kuchni, poszukiwane od zaraz, Oferty szczegółowe do Kurjera Wileńskiego pod „Komfort”. 2354

Do wspólnego pokoju przyjmę lekarza na dogodnych materialnych warunkach — Mickiewicza 15—26. 2334

Panów właścicieli domów uprasza się o zgłoszenie lokali mieszkalnych i handlowych wolnych od 1.XII lub cokolwiek później. Biuro handlowo-komisowe, W. Pohulanka 6, sklep spożywczy. 2364

Różne

Studencka jadłodajnia wydaje obiady po 50 centów — Kalwaryjska 9 2298

Zginął pies-wilk. Proszę przyprowadzić za wynagrodzeniem — Garbarska 1—29. 2367

Skradzione 25 Xl legitymację emerytalną Nr 2192, legitymację studencką (L.S.B. Nr 23, 2 kwity na zdepotowane złote na sumę 1:0 i 200 zł na imię Anny Brzezińskiej — u nieważnia się. 2367

Zgubiony dowód osobisty Nr 1317/2346/23, wydany przez Komisarza Rządu w Wilnie na imię Bronisława Łukaszczyka — u nieważnia się. 2338

Czytelnia Leontii Kontrymówny ul. Rzečna 9 m. 2, czynna od godz. 12 do 18 ej. 2356

Praca

Uchodźcy radiotechnicy przyjmują do naprawy aparaty radiowe, akumulatory oraz grzejniki i żelazka elektryczne — Garbarska 17—27. 2297

Potrzebne inteligentne, znające jęz. litewski panienki do litewskiej stołówki akademickiej — (ul. Wileńska 28). Rekomendacje niezbędne. Zgłaszać się osobiście.

B. nauczyciel gimnazjum (polonista) po powrocie z niewoli bez środków do życia, poszukuje jakiegokolwiek pracy dla siebie lub żony, magistra farmacji. Łaskawe zgłoszenia do red. Kuriera pod „J. B.”

Magister praw pisze biegle po niemiecku listy i podania na teren zajęty przez Niemcy i tłumaczy korespondencję otrzymaną — Połocka 1—2 od godz. 14—17. 2380

Potrzebna osoba, znajomość szycia i pomoc w gospodarstwie — Ludwisarska 4, sklep kolder. 2371

Biuro Pośrednictwa Sprzedaży — Arsenalska 4 m. 6.
WSZYSTKO KUPUJE I SPRZEDAJE. 2306

Poszukiwanie zaginionych

Poszukiwani:

Kazimierz Alein, porucznik 5 p. p. leg. 2 batalion, oficer żywnościowy, podobno obóz jeńców Z.S.S.R.
Kapr. Krasowski Michał 5 p. p. leg. 2 C.K.M.
Kapr. Krasowski Józef, Art. Pomiarowa.
Sokołowski Edmund por. 85 p. p. leg. z Nowej Wilejki.
Drzewicka Irena, żona kpt. dypl. z Tarnopola.
Sokołowska Zofia, zam. Warszawa, ul. Narbutta 38 m. 10.
Bojarun Stefan 6 p. p. leg. 4 komp.
Kpt. Sopoćko Czesław, 29 P.A.L. Grodno.
Bienisiewicz Edward, z Gdyni, pp. rez. prac. kolejowy.
Florian Rejnisz w Warszawie, Karmelicka 15, pracował w „Ziemiańskiej winiarni” — Sienkiewicza 8, w charakterze akompaniatora-pianisty w zespoł. śpiewaczym.
Arciszewski Stanisław, lekarz-podch.
Sugak Włodzimierz, st. st. z., komp. motorowej pluton T.K. w Grodnie.
Aponasewicz Luwik z żoną Bronisławą z Warszawy, Marymont, Rajowicka 3 m. 2.
Tadeusz Kasprzycki, urzędnik P.Z. T. w Warszawie (ppor. rez.).
Zofia Lebecka z córką i synem z Hołdenki.

Kto by wiedział o losie zaginionych, proszony jest o poinformowanie poszukujących według podanych adresów.

Kto poszukuje:

Żona Alina, Wilno, Plac Metropolitalny 3 m. 11.
Krasowski Kazimierz, Wilno, ul. Mostowa 14—3.
Sokołowski Antoni, Wilno, Wileńskiego 11.
Bojarunówna Helena, Wilno, ul. Szkaplerna 23 m. 4.
Sopoćko Kazimierz, Wilno, ul. Mohylewska 6 m. 1.
Rodzina, Wilno, ul. Sadowa 21 m. 3.
Maria Kólczycka, Nowa Wilejka, Letnia 10.
Ludyga-Laskowska Wanda. Wiadomości przesyłać „Chata Rodzinna”, Kaunas, Ožeškiešs g-12.
Żona, Irena, Wilno Chetnaska 25.
Winclaw Józef, Wilno, ul. Mickiewicza 22 m. 29.
Matka, Wilno, ul. Uniwersytecka 9 m. 11.
Jadwiga Michałowska, firma Borowski, Mickiewicza 5.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia tekstowe za 1 mm 75 cnt, za tekstem 60 cnt. Drobne 20 cnt za słowo. Kronika redakcyjna i komunikaty Lt 1 — za wiersz jednoszpaltowy Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, drożej. Układ ogłoszeń 5-cio łamowy. Za treść ogłoszeń i termin ich druku Administracja nie odpowiada

Leidėjas: Vytautas Stanevičius. Wydawca: Witold Staniewicz.
Redaktorius: Vytautas Kiškis. Redaktor: Witold Kiszkiš.

Redakcijos ir admin. antrašas: Vilnius, Vysk. Bandurakio g-vė 4. Tel. 79 ir 99.
Adres redakcji i administracji: Wilno, ul. Bisk. Bandurskiego 4. Tel. 79 i 99.

Spaustuvė „Zničius”, Vysk. Bandurskio g-vė 4. Tel. 3-40.
Drukarnia „Znicz”, ul. Biskupa Bandurskiego 4. Tel. 3-40.

